

Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 29.03.2023

Sak nr: 27/23

Dokument: 23/21 - 2

Arkiv: F- 463

Søknad om fritidsfeste på seter, feste nr. 463.

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

Brev datert 07.02.2023 fra Klaus Hansen.

Bakgrunn:

I Kananvegen ligger jordbrukseiendommen Klevenberg, gnr. 58 bnr. 5. Understående eier hver sin ideelle ¼ part av eiendommen:

- Erik Lie Larsen
- Ragnhild Lie Grønland
- Karin Lie Hansen (enke etter Knut Lie Hansen)
- Bengt Lie Hansen

Eiendommen består ifølge vedlagt landbrukstakst av et bolighus, stabbur, utedo/bod og et gammelt uthus. Av NIBIO gårdskart omfatter eiendommen 103 daa, hvorav 9 daa dyrket jord og ca. 70 daa produktiv skog i nærheten av husene. I tillegg en liten skogteig nord for Skjønsbergaksla.

Til garden ligger seter på Brettdalen med feste nr. 463. Det er en inngjerdet seterstul på 7,5 daa, hvorav 6 daa er overflatedyrka. Av seterregisteret er det et seterhus på 57 m2 og det gamle fjøset på 31 m2 (brukes som uthus).

Landbruksvirksomheten opphørte, både på garden og på setra, på midten av 1950-tallet. Begge steder har siden vært brukt som fritidseiendom.

På vegne av sameierne, søker Klaus Hansen (sønn av Karin og avdøde Knut Lie Hansen) i brev datert 07.02.2023 om fritidsfeste på setra. Vedlagt søknaden er også kopi av søknad datert 31.01.2023 til Øyer kommune, om fradeling av jord- og skogbruksareal for Klevenberg (gnr. 58 bnr. 5).

Vurdering:

Retten til allmenningsbruk ligger til den enkelte gård i ”bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett”, jfr fjellova § 2. Retten til allmenningsbruk omfatter rett til seter. Klevenberg gbnr. 58/5 har rett til allmenningsbruk i Øyer statsallmenning.

Betingelsen for å få fritidsfeste på seterhus er at gardsbruket opphører å eksistere, og mister sin rett til allmenningsbruk, jf. seterforskriftens § 16. Betingelsene for at et gardsbruk mister sin rett til allmenningsbruk går fram av fjellovas § 2 2. ledd:

Vert gardsdrifta nedlagd og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, fell retten bort. Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining, eller vert delt på ein slik måte at ingen av jordpartane etter delinga er å rekna som jordbruk.

I dette tilfellet er det bestemmelsene i 2. setning som kommer til anvendelse; - *Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining.*

Loven gir ingen eksakte svar på hvor mye av en eiendom som må selges unna før den «*ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining*». Tvister om dette skal avgjøres ved skjønn. Lov om bygdeallmenning gir noe mer detaljerte føringer, hvor det heter i § 2-1: *Med jordbrukseiendommer forstås eiendommer som etter dyrket areal, beliggenhet, bebyggelse og bruk har karakter av jordbruk.* Denne loven gjelder ikke statsallmenning, men siden det er allmenningsrettslige prinsipp som ligger til grunn, og samme problemstillinger, er det naturlig å merke seg lovteksten.

Dersom frasalget gjennomføres slik at fjellstyret ikke lenger betrakter bruket som en «*jordbruksmessig eining*», opphører Klevenberg å eksistere som gardsbruk med allmenningsrett. Det er planlagt et frasalg av all dyrka jord (9,2 daa) og skog. Det er et ønske om å beholde 5-6 daa rundt eksisterende bygninger på garden, uten noen nærmere beskrevet avgrensning. Med tanke på hensiktsmessig bruk av dyrket mark og omkringliggende skog kan dette synes noe stort, og må konkretiseres i kommunal behandling av bruksrasjonaliseringen. Under forutsetning av at delingen skjer med frasalg av all dyrket mark, og at tunet rundt husene får en avgrensning som gjør bruken av omkringliggende teiger hensiktsmessig vurderer saksbehandler det slik at Klevenberg etter *dyrket areal, beliggenhet, bebyggelse og bruk* ikke vil ha karakter av å være en jordbrukseiendom. Betingelsene for å opprette festekontrakt på seterhusene er dermed til stede.

Når betingelsene er til stede, gir seterforskriften følgende alternativ (§ 16):

- a) at setra skal visast ut til eigedom i drift som treng seter, jf. § 6 og § 7, eller*
- b) at den tidlegare seterbrukaren må søkje Statskog SF om feste av tomt for seterhusa til fritidsformål, eller*
- c) at seterbrukaren fjernar husa om verken overføring eller oppretting av festekontrakt er aktuelt.*

Fjellstyret er ikke kjent med at det er landbrukseiendommer i drift med bruksrett i Øyer statsallmenning som trenger seter, og som ikke har seter fra før.

Å etablere fritidsfester i seterområdene er ikke uten videre problemfritt. Fjellstyret har tidligere vedtatt at seterområdene bør forvaltes slik at de holdes intakt, og at setrene en gang i fremtiden skal kunne tas i bruk igjen. På Brettdalen er det tidligere etablert ett fritidsfeste, på nabosetra. Setra til Klevenberg ligger for seg selv, på sørsiden av setervegen, og en kan ikke se at det er noen spesielle utfordringer ved å opprette fritidsfeste for denne setra. I praksis blir bruken den samme, da setra har blitt brukt til fritid siden opphør av landbruksvirksomheten på midten av 1950-tallet. Hvorvidt husene skal forbli inngjerdet, bør bli gjenstand for en egen vurdering etter befaring med Statskog og fjellstyret.

Fjellstyret må vurdere den videre bruken av jorda på setra. Av NIBIO gårdskart er det inngjerdet totalt 7,5 daa, hvorav 6 daa er overflatedyrka, men delvis gjengrodd med einer. Jorda er ikke benyttet på mange år. Videre bruk bør avgjøres etter befaring.

Forslag til vedtak:

1. I søknaden er beskrevet planer for frasalg slik at restareal på Klevenberg gnr. 58 bnr. 8 blir en eiendom på 5-6 daa. Under forutsetning av at oppdeling og salg gjennomføres som beskrevet, slår fjellstyret fast at restarealet – med påstående hus – ikke”er å rekna som jordbruk” iht. fjellovens § 2. I vurderingen har en lagt vekt på at all dyrka mark blir frasolgt. Under forutsetning av at frasalget gjennomføres, slår fjellstyret fast at Klevenberg gnr. 58 bnr. 8 ikke lenger vil være et gardsbruk med rett til allmenningsbruk, og setra faller i det fri.
2. Under forutsetning av at fradeling og salg gjennomføres som beskrevet, tilrår fjellstyret overfor Statskog at det opprettes festekontrakt på seterhusene til fritidsformål, jf. seterforskriftens § 16 b. Festekontrakta må inneholde særvilkår om at husene skal beholde sitt seterpreg, både i form og farge, jf. seterforskriftens § 17. Festekontrakten må ikke skrives ut før frasalget er gjennomført som beskrevet, og salgsdokumentene er tinglyst.
3. Opprettelse av festekontrakt er en bruksendring som krever godkjenning fra kommunen.
4. En ev. fortsatt inngjerding av husene – og plassering av gjerde – avgjøres av Statskog og fjellstyret i egen befarung.
5. Videre bruk av overflatedyrka jord avgjøres etter befarung. Dersom arealene ikke blir vist ut til ny bruker, skal overskytende gjerde rundt lykkja fjernes av nåværende eier innen en frist satt av fjellstyret.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må framsettes skriftlig, og sendes Øyer fjellstyre, Kongsvegen 1646, 2635 Tretten. Klagen må være begrunnet, og den må angi de endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Vedtak:

Enstemmig vedtatt som foreslått.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Klaus Hansen
Erik Lie Larsen, Svarttrostveien 36, 1529 Moss
Ragnhild Lie Grønland, Løkkegata 1, 1532 Moss
Karin Lie Hansen, Snorres vei 16, 1532 Moss
Bengt Lie Hansen, Doktor Holms vei 16 B, 0787 Oslo
Statskog SF
Øyer kommune